

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Księżpol na rok 2021

Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobą uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw.

W naszej gminie odbywać się będzie na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków. Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji programów w latach ubiegłych pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Księżpolu,
- 2) Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczenia Uzależnień,
- 3) Policją,
- 4) Kuratorami sądowymi,
- 5) Samorządem gminnym,
- 6) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Księżpol,
- 7) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Diagnoza sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Księżpol

Liczba mieszkańców w Gminie Księżpol na dzień 30 listopada 2020r. wynosiła 7 006 osób.

Rada Gminy dnia 17 sierpnia 2018 r zgodnie z obowiązującymi przepisami po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy podjęła uchwałę: UCHWAŁA Nr XLIX/ 272/18 w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Księżpol.

W uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 75 zezwoleń.

Maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 40 zezwoleń.

W uchwale tej wskazano, że „punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 m od :

- a) przedszkola, szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych i opiekuńczych,
- b) kościołów, kaplic, cmentarzy
- c) zakładów opieki zdrowotnej.

- odległość ta mierzona będzie wzdłuż pieszych ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem zasad ruchu drogowego od wejścia do punktu sprzedaży napojów alkoholowych do najbliższego wejścia do obiektu lub na teren obiektu chronionego

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2020 odbyła 10 posiedzeń, rozpatrywała 17 spraw dotyczące osób nadużywających alkoholu. Do dnia dzisiejszego złożono 6 wniosków do Sądu, zawieszono - wstrzymano 2 postępowania z powodu śmierci, 3 osób podjęło terapię dobrowolną.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

Informacje o możliwości skorzystania z tej formy wsparcia uzyskują członkowie rodzin osób objętych procedurą Niebieskiej Karty. Procedura ta prowadzona jest przez Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS.

Liczba wydanych Niebieskich Kart.

- w roku 2019 – 17 kart

- w roku 2020 – 12 kart

Liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą.

- roku 2019 – 49 osobom

- roku 2020 – 44 osobom

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowym wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Księżpol jest organem prowadzącym. Na terenie gminy funkcjonują cztery szkoły podstawowe.

Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny. Współpracy GKRPA ze szkołami w roku 2020 znacznie została ograniczona ze względu na obowiązujące obostrzenia epidemiologiczne.

Niepokojącym zjawiskiem wśród młodzieży jest problem „dopalaczy”.

Problem „dopalaczy” (smart drugs, legal highs) w Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w Internecie. Wiedza na ich temat jest wyrывkowa, zarówno na wymiarze farmakologicznym, jak społeczno-kulturowym. „Dopalacze” określić można jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne nie objęte kontrolą prawną. Niektóre z nich są pochodzenia roślinnego, inne – syntetycznego.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest odpowiedzią na niewystarczającą skuteczność walki z dopalaczami, których zażywanie może powodować zatrucia, a nawet śmierć. Po zmianach są one traktowane na równi z narkotykami.

Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom.

Rozdział I

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

§ 1.

1. Celem programu jest:

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Książpol oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

2. Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i środków psychotropowych,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami i przemocą,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i używających środków psychoaktywnych (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Program adresowany jest przede wszystkim do:

- osób pijących alkohol i osób używających narkotyków w sposób ryzykowny lub szkodliwy

- uzależnionych, którzy wymagają leczenia
- utrzymujących abstynencję i współuzależnionych
- dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym

Rozdział II

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków

§ 2.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków odbywa się poprzez:

- 1) przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych, publicznych ośrodków zamkniętych osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 2) przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików
- 3) finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry /opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) prowadzenie przez członków GKRPA rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego,
- 5) składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym

Rozdział III

Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

§ 3.

1. Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe i uzależnienia od środków psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie odbywa się poprzez:

- 1) kontynuowanie współpracy z Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczenia Uzależnień
- 2) prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników,
- 3) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 4) współpraca z Policją
- 5) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 6) współpraca z dyrektorami szkół w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach .

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii a także ochronie przed przemocą w rodzinie

§ 4.

1. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii obejmuje:

- 1) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych,
- 2) organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym,
- 3) zakup urządzeń sportowych przeznaczonych do organizowania zawodów i rozgrywek z programem profilaktycznym dla klubów sportowych i świetlic.

Rozdział V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

§ 5.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obejmuje:

- 1) podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- 2) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy,
- 3) opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 6.

1. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

- 1) Posiedzenia komisji odbywają się w zależności od potrzeb,
- 2) Zasady wynagradzania członków GKRRA:
 - każdy członek GKRPA ma obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach komisji, za które przysługuje dieta w wysokości:
 - dla przewodniczącego komisji - 150,00 zł . brutto

- dla z-cy przewodniczącego i sekretarza komisji – 110,00 zł brutto
 - dla członków komisji – 80,00 zł brutto
- diety są wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia Komisji.
- 3) Za udział w przeprowadzeniu kontroli opisanych w rozdziale V Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości jak za posiedzenie komisji .

Rozdział VII

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

§ 7.

1. Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Księżpol finansowana będzie ze środków własnych Gminy oraz dodatkowych środków pobieranych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Powyższe środki zabezpieczone są w budżecie Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia:
 - 1) dział 851 Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – 70 000,00 zł
w tym:
 - dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - 58 500, 00 zł,
 - różne wydatki na rzecz osób fizycznych – 7 000,00 zł,
 - zakup materiałów i wyposażenia – 2 500,00 zł,
 - zakup usług pozostałych – 2 000,00 zł.
 - 2) dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii- 1 000,00 zł
w tym:
 - zakup usług pozostałych – 1 000,00 zł.

Rozdział VIII

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

§ 8.

1. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

- 1) składanie Radzie Gminy Księżpol rocznego sprawozdania do dnia 31 marca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
- 2) przekazanie rocznej informacji zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadani z zakresu zdrowia publicznego,
- 3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy.

Rozdział IX

Przewidywane efekty realizacji Programu

§ 9.

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Księżpol wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych.
2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne .
3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które niema przyzwolenia we współczesnym świecie

Rozdział X

Postanowienia końcowe

§ 10.

1. Realizacja zadań programu w przypadku pojawienia się nowych potrzeb może być poddana modyfikacji.
2. Organizacja pracy komisji będzie dostosowana do ogólnych zaleceń i wytycznych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.